16.3.2026

OPH-1087-2026

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) asiantuntijalausunto sivistysvaliokunnalle asiasta: K 1/2026 vp Lapsiasiavaltuutetun kertomus eduskunnalle 2026

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) kiittää sivistysvaliokuntaa mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto lapsiasiavaltuutetun kertomuksesta. Lausuntoa pyydettiin sivistysvaliokunnan toimialan näkökulmasta.

Lapsiasiavaltuutetun kertomus sisältää monipuolisen kuvauksen lasten asemasta ja heidän oikeuksiensa toteutumisesta Suomessa vuosina 2022–2025. Kertomuksessa todetaan, että kyseistä ajanjaksoa on leimannut globaalin ja yhteiskunnallisen epävarmuuden lisääntyminen ja useiden samanaikaisten muutosten kasaantuminen lasten ja nuorten arkeen. Samalla mielenterveyden ongelmat, oppimiseen liittyvät haasteet ja syrjäytymisen riskit ovat kasvaneet. Myös palvelujärjestelmässä tapahtuneet muutokset ovat koetelleet tuen saatavuutta ja jatkuvuutta.

Koulutuksen tasa-arvo ja eriytymiskehitys

Lapsiasiavaltuutetun kertomuksessa kiinnitetään aiheellisesti huomiota siihen, että oppimistulosten heikkeneminen ja oppilaiden välisten erojen kasvu haastavat koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista. Kertomuksen mukaan kehitys kytkeytyy aiempaa vahvemmin lasten ja nuorten taustatekijöihin sekä laajempiin yhteiskunnallisiin ja alueellisiin eroihin. Koulutuksellisen tasa-arvon haasteet eivät siten synny vain koulun sisällä, vaan niihin vaikuttavat myös yhteiskunnallinen eriarvoistuminen, alueellinen eriytyminen ja kasaantuva huono-osaisuus. Tämä korostaa tarvetta arvioida, miten hyvin koulutusjärjestelmä kykenee turvaamaan yhdenvertaiset oppimisen edellytykset kaikille lapsille ja nuorille.

Suomalaisen koulutuksen tasa-arvo on perinteisesti ollut kansainvälisesti tarkasteltuna vahva, mutta alueelliset ja alueiden sisäiset talouden, väestön ja hyvinvoinnin erot ovat viime vuosina kasvaneet ja heijastuneet Karvin arviointitulosten mukaan myös varhaiskasvatukseen ja koulutukseen. Myös sosioekonomisen taustan yhteys osaamiseen ja oppilaiden välisiin osaamiseroihin on kasvanut, eikä koulutusjärjestelmä pysty yksin tasaamaan kotitaustasta johtuvia eroja. (Karvi 2021.)

Arviointitulosten mukaan koulujen välinen ja sisäinen eriytyminen on lisääntynyt, ja oppimistulokset ovat viime vuosina polarisoituneet sekä tyttöjen että poikien keskuudessa. Osaamisen eriytyminen jatkuu koulupolun aikana heikosti ja hyvin menestyvien oppilaiden välillä. Samalla oppilaiden kieli- ja kulttuuritaustat sekä tuen tarpeet ovat moninaistuneet. Osaamiserot kytkeytyvät vahvasti perheiden ja alueiden sosiaalisiin, koulutuksellisiin ja taloudellisiin eroihin. Koulutuksellisen tasa-arvon

haasteet eivät siten rajoitu koulun sisäisiin kysymyksiin, vaan liittyvät myös alueelliseen eriytymiseen, perheiden hyvinvointiin ja kasaantuvaan huono-osaisuuteen. (Karvi 2026.)

Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen kehittämiskohteet arviointitulosten valossa

Vaikka koulutuksellisen tasa-arvon haasteet ovat lisääntyneet, suomalaisessa koulutusjärjestelmässä on edelleen myös merkittäviä vahvuuksia, joiden varaan kehittämistä voidaan rakentaa. Näitä ovat yli koulutusasteiden ulottuva yhtenäinen arvopohja sekä tavoitteet laadukkaasta varhaiskasvatuksesta ja koulutuksesta. Koulutusjärjestelmän toimintaa tukevat laadunhallinta ja arviointikulttuuri, tutkimusperustainen kehittäminen sekä vahvat yhteistyörakenteet varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin. Sitoutunut ja osaava henkilöstö on keskeinen edellytys koulutusjärjestelmän toimivuudelle, kehittämiselle ja laadulle kaikilla koulutusasteilla.

Karvin näkemyksen mukaan koulutuksellisen tasa-arvon haasteisiin vastaaminen edellyttää koulutusjärjestelmän kehittämistä usealla toisiaan täydentävällä osa-alueella. Keskeisiä kehittämisen kohteita ovat:

1) tuen rakenteiden ja ohjauksen vahvistaminen,

2) rahoituksen ennakoitavuus ja riittävyys,

3) henkilöstön osaamisen ja johtamisen jatkuva kehittäminen,

4) koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisten oppimismahdollisuuksien edistäminen sekä

5) tietopohjaisuuden vahvistaminen päätöksenteossa ja kehittämisessä. (Karvi 2026.)

Laadukkaan varhaiskasvatuksen edellytysten vahvistaminen

Edellä kuvatut kehittämiskohteet liittyvät varhaiskasvatuksessa erityisesti alan veto- ja pitovoiman vahvistamiseen, johtamisen ja johtamisrakenteiden tukemiseen, systemaattisen laadunarvioinnin jatkamiseen sekä arviointitiedon vahvistamiseen erityisesti alle kolmevuotiaiden varhaiskasvatuksesta. Samalla kehittämistarpeet kohdistuvat henkilöstön saatavuuteen, resurssien riittävyyteen, lapsen tuen toteutumiseen ja pedagogisen toiminnan edellytyksiin. Jotta jokaisen lapsen oikeus laadukkaaseen varhaiskasvatukseen voisi toteutua yhdenvertaisesti, tarvitaan pitkäjänteistä kehittämistä, riittäviä voimavaroja sekä vakaat toimintaedellytykset. Tätä haastaa osaltaan varhaiskasvatuksen lainsäädännön jatkuva muuttuminen, joka voi vaikeuttaa toiminnan suunnitelmallista kehittämistä. (Karvi 2026.)

Lapsiasiavaltuutetun kertomuksessa tarkastellaan vuosien 2022–2025 lainsäädäntökehitystä YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen täytäntöönpanon näkökulmasta. Kertomuksen mukaan osa

lainsäädännön muutoksista on edistänyt lasten oikeuksia, mutta joillakin muutoksilla on ollut myös kielteisiä vaikutuksia oikeuksien toteutumiseen. Yhtenä esimerkkinä mainitaan varhaiskasvatuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia koskeneet muutokset. Varhaiskasvatuksen toimipaikkakohtaisten yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimisvelvoite päätettiin poistaa 1.1.2025 alkaen osana hallitusohjelman mukaista normien purkua. Kertomuksen mukaan tämä voi heikentää yhdenvertaisuuden edistämistyötä arjen tasolla.

Karvi katsoo, että varhaiskasvatuksen toimipaikkakohtaisten yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimisesta luopuminen ei ole ollut kannatettavaa. Arviointitiedon perusteella suunnitelmavelvoitteesta luopuminen ei edistä yhdenvertaisuuden tai inklusiivisten periaatteiden toteutumista varhaiskasvatuksen toimipaikoissa, eikä se tue varhaiskasvatuksen laadun kehittämistä toimipaikkatasolla (Karvi 2024).

Osana Petteri Orpon hallituksen ohjelmaa opetus- ja kulttuuriministeriössä on käynnistetty Koulutuksen yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon kehittämisohjelma. Yhtenä kehittämisohjelman toimenpiteenä Karvissa tullaan laatimaan vuoden 2026 aikana lasten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista tarkastelevat tutkimusperusteiset laatukriteerit. Kriteerit tullaan konkretisoimaan kansallisissa arviointityökaluissa ja julkaistaan varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmässä Valssissa (lisätietoa Valssista ks. Karvi 2025). Valmiiden arviointityökalujen avulla kaikilla varhaiskasvatuksen järjestäjillä, palveluntuottajilla ja lapsiryhmien henkilöstöllä on mahdollisuus arvioida tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa, ja kehittää toimintaa arviointityökalujen tuottaman tiedon pohjalta. Lisätietoa tästä työstä on saatavilla Karvin nettisivuilta oheisen linkin kautta: Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisen laatukriteerien laadinta.

Yhdenvertaisen perusopetuksen edellytysten vahvistaminen

Karvin arviointitulosten mukaan (Karvi 2026) perusopetuksessa keskeisiä kehittämisen tarpeita ovat opetussuunnitelman perusteiden uudistaminen, oppimisen ja koulunkäynnin tuen riittävyyden ja oikea-aikaisuuden varmistaminen sekä koulutuksellisen tasa-arvon vahvistaminen ja segregaation ehkäisy. Opetussuunnitelman perusteet tulee uudistaa kokonaisuudessaan vastaamaan yhteiskunnassa tapahtuneita muutoksia. Samalla on tarpeen määritellä perustaidot nykyistä selkeämmin sekä konkretisoida eri vuosiluokkien tavoitteita ja arviointikriteereitä. Lisäksi paikallisten opetussuunnitelmien roolia on selkeytettävä, paikallisia linjauksia yhtenäistettävä ja opetuksen valtakunnallista yhdenmukaisuutta vahvistettava.

Oppimisen tuessa on huolehdittava tukipalvelujen, joustavien opetusjärjestelyjen sekä pienryhmä- ja erityisluokkapaikkojen riittävyydestä. Segregaation ehkäisy puolestaan edellyttää lähikouluperiaatteen, tarveperusteisen rahoituksen ja koulutuksellisen tasa-arvon vahvistamista. Maahanmuuttotaustaisten oppilaiden osalta on tärkeää turvata riittävä opetuskielen tuki, vahvistaa kielitietoista

opetusta sekä luoda yhtenäiset käytännöt erityisesti myöhään maahan tulleiden oppilaiden vastaanottoon ja aiemman koulutaustan huomioimiseen. Lisäksi kouluyhteisöjen hyvinvointia tulee vahvistaa muun muassa turvallisen oppimisympäristön, kodin ja koulun yhteistyön, riittävien ohjaus- ja opiskeluhuoltopalvelujen sekä sujuvan monialaisen yhteistyön avulla. Perusopetuksen uudistamisessa myös monipuolinen opettajankoulutus ja opettajien mahdollisuudet täydennyskoulutukseen ovat avainasemassa.

Yhteiskunnan monimuotoistuessa ja väestökehityksen muutoksissa samat ratkaisut ja rahoitusmallit eivät toimi kaikille opetuksen järjestäjille ja kaikille oppilaille. Lapsimäärän pieneneminen, tarpeiden monimuotoistuminen ja kouluverkon harventuminen nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia ja haastavat opetuksen järjestämistapoja. Perusopetuksen järjestämiseen on turvattava riittävä rahoitus, jotta yhdenvertaisuus ja saavutettavuus voivat toteutua eri puolilla Suomea. Tämä on perusta sille, että jokainen lapsi ja nuori saa laadukasta opetusta taustastaan ja asuinpaikastaan riippumatta. Ilman riittäviä resursseja perusopetuksen laatua ja tasa-arvoa ei voida turvata.

Koulupudokkuuden ja keskeyttämisen vähentäminen

Laajennettu oppivelvollisuus tuli voimaan 1.8.2021, kun oppivelvollisuusikä nostettiin 18 vuoteen. Tavoitteeksi asetettiin, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Karvin selvityksen (Kilpeläinen & Rumpu 2025) mukaan noin kuusi prosenttia syksyllä 2021 toisen asteen opinnot aloittaneista ei ollut suorittanut toiseen asteen tutkintoa eikä opiskellut, kun perusopetuksen päättymisestä oli kulunut noin 3,5 vuotta. Koulupudokkaiden määrässä ei selvityksen ajankohtana ollut havaittavissa merkittäviä muutoksia aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Valtaosa koulupudokkaista oli ammatillisen koulutuksen opiskelijoita. Pudokkaissa korostui erityisen tuen opiskelijoiden kohtalaisen suuri määrä, sillä lähes kolmasosalla heistä oli ollut erityisen tuen päätös perusopetuksen yhdeksännellä luokalla. Erityistä tukea tarvitsevia opiskelijoita oli etenkin ammatillisen koulutuksen pudokkaissa, sillä lähes puolella heistä oli ollut erityisen tuen päätös jossain vaiheessa ammatillisia opintoja. Lisäksi koulupudokkaiden osaaminen oli arvosanojen perusteella heikompaa kuin muilla sekä perusopetuksessa että toisella asteella.

Erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden korostuminen koulupudokkaissa haastaa koulutusmahdollisuuksien tasa-arvon periaatetta ja toteutumista. Nivelvaiheen yhteistyö perusopetuksen ja toisen asteen välillä tulisikin aloittaa nykyistä aikaisemmin niiden opiskelijoiden osalta, joilla on perusopetuksessa oppimiseen liittyviä haasteita ja joilla ennakoidaan olevan haasteita myös toisen asteen opinnoissa. Olennaista on myös varmistaa, että tieto tuen tarpeesta perusopetuksessa siirtyy toiselle asteelle, jolloin voidaan tukea oppijan opintopolkua jo opintojen alkuvaiheesta lähtien ja seurata mahdollista tuen tarvetta. Riittävät ja oikein kohdentuvat tukitoimet jo opintojen alkuvaiheessa edesauttavat opiskelijan kiinnittymistä opintoihin ja vähentävät keskeyttämisriskiä. (Emt.)

Karvin arviointitulosten mukaan (Goman ym. 2021) ammatillisessa koulutuksessa on varmistettava, että henkilöstö- ja aikaresurssit riittävät erityisen tuen tehtäviin. Lisäksi erityisopettajien, opettajien sekä ohjaajien rooleja ja vastuita erityisessä tuessa tulee selkiyttää. Erityisesti yhteisten ja ammatillisten tutkinnon osien opettajien valmiuksia tuen tarpeiden tunnistamiseen ja opiskelijoiden tukemiseen tulee vahvistaa.

Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö korostuvat erityisen tuen järjestämisessä. Osa opiskelijoista tarvitsee pedagogisten tukitoimien lisäksi myös muuta tukea, jolloin oppilaitoksessa annettava tuki on osa eri sektorien palveluista muodostuvaa kokonaisuutta. Arviointitulosten mukaan ammatillisen koulutuksen oppilaitosten yhteistyö opiskeluterveydenhuollon ja kuraattoripalvelujen kesken toimii melko hyvin, mutta kehittämistarpeita on yhteistyössä psykologipalvelujen, nuorisopalvelujen sekä työ- ja elinkeinopalvelujen kanssa. Samalla on varmistettava vaativan erityisen tuen saatavuus ja koulutuspaikkojen riittävyys eri alueilla. Osalla yleisissä ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista opiskelijoista voi olla niin suuria tuen tarpeita, että oppilaitoksen tuen muodot tai tukeen liittyvä osaaminen eivät riitä. Opiskelijoiden mahdollisuutta siirtyä tarvittaessa tuen muodosta toiseen tulee entisestään kehittää sekä yleisten oppilaitosten ja erityisoppilaitosten yhteistyötä tiivistää. (Emt.)

Erityisopetuksen piiriin kuuluvien oppilaiden osuus on lisääntynyt perusopetuksessa jatkuvasti 2000-luvulla. Ammatillisen koulutuksen lisäksi myös lukioissa on tulevina vuosina yhä enemmän oppimisen tuen tarpeessa olevia opiskelijoita (Hellgren ym. 2024; Saarinen ym. 2025). Samalla opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen tulee korostumaan entistä enemmän lukioiden toiminnassa. Opettajat tarvitsevat täydennyskoulutusta oppimisen tukeen ja eriyttämiseen liittyvissä kysymyksissä. Vaikka lukiot tekevät paljon hyvinvoinnin edistämiseksi, toimenpiteet eivät vielä riittävästi kohtaa opiskelijoiden tarpeita.

Lasten näkemyksiä heille tärkeistä asioista

Lapsiasiavaltuutetun kertomuksessa käsitellään lasten ja nuorten omia näkemyksiä heille tärkeistä asioista. Esiin on nostettu aiheita, joihin lapset ja nuoret itse kiinnittävät huomiota ja joita he pitävät omassa arjessaan, hyvinvoinnissaan ja tulevaisuudessaan merkityksellisenä. Teemat käsittelevät muun muassa turvallisuutta, oppimista ja koulunkäyntiä, kiusaamista, syrjintää, yksinäisyyttä sekä lasten kokemuksia palveluista, kohtaamisesta ja luottamuksesta.

Lasten terveiset ovat samansuuntaisia Karvin arviointitulosten kanssa. Esimerkiksi Harrastamisen Suomen mallin arvioinnissa (Laimi ym. 2023) lapset ja nuoret kokivat merkitykselliseksi turvallisen ja mukavan ohjaajan, joka kuuntelee, keskustelee ja ottaa heidän näkemyksensä huomioon. Tämä vastaa myös lapsivaltuutetun kertomuksessa esiin tuotua havaintoa siitä, että lapsille on tärkeää tulla kohdatuksi aidosti ja että heidän mielipiteillään on merkitystä. Karvin arviointitulokset korostavatkin,

että harrastustoiminnassa mukana olevia aikuisia tulee ohjeistaa osallistavaan toimintatapaan ja että lasten arjen ympäristöissä toimivilla aikuisilla tulee olla valmiuksia luoda lapsille turvallinen olo.

Keskeistä on myös vahvistaa sellaisia resursseja, joiden avulla palveluja voidaan tuoda lähelle lapsia. Harrastamisen Suomen malli on tästä hyvä esimerkki, sillä sen avulla harrastuksia voidaan tarjota maksuttomasti koulupäivän yhteydessä ja koulun läheisyydessä. Malli voi osaltaan vastata myös lasten esiin nostamiin kokemuksiin yksin jäämisestä ja yksinäisyydestä.

Harrastamisen Suomen mallilla voidaan samalla ehkäistä lasten ja nuorten eriarvoistumista ja liikkumattomuutta. Maksuton harrastus vähentää taustasta johtuvien erojen merkitystä, mutta arviointitulosten mukaan toiminnan tueksi tarvitaan myös etsivää harrastustoimintaa ja harrastusten saavutettavuuden vahvistamista, jotta kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevat lapset ja nuoret pääsevät mukaan. Lisäksi liikkumisen lisääminen on noussut keskeiseksi hyvinvoinnin edistämisen tekijäksi, mikä puoltaa mallin kehittämistä ja laajaa saavutettavuutta.

Karvi on suositellut, että mallin juurruttamista jatketaan ja sen toiminta mahdollistetaan yhä useammalle sitä tarvitsevalle lapselle ja nuorelle. Tällä hetkellä mallin rahoitus ei kuitenkaan vastaa kunnissa tunnistettua tarvetta. (Emt.)

Lapsiasiavaltuutetun kertomuksessa esitetyt ehdotukset

Lapsiasiavaltuutetun kertomus sisältää neljä ehdotusta eduskunnalle. Kertomuksessa esitetään, että lapsen edun ensisijaisuutta tulee vahvistaa säädöstasolla, lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen rakenteita ja työnjakoa tulee selkeyttää, lapsipolitiikan arviointia ja tietopohjaa tulee vahvistaa sekä lastensuojelulain kokonaisuudistus tulee toteuttaa viivytyksettä. Ehdotuksia on perusteltu monipuolisesti ja ne sisältävät tärkeitä näkökulmia lasten oikeuksien vahvistamisen ja turvaamisen kannalta.

Lapsipolitiikan arvioinnin ja tietopohjan vahvistamisen osalta kertomuksessa ehdotetaan, että Suomeen perustettaisiin lapsipolitiikan arviointineuvosto sekä määriteltäisiin lapsipolitiikan seurannan indikaattorit ja luotaisiin tietokanta niitä varten. Arviointineuvoston tehtävänä olisi arvioida lapsipolitiikalle asetettujen tavoitteiden tarkoituksenmukaisuutta, niiden saavuttamista ja valittujen keinojen toimivuutta lasten aseman, hyvinvoinnin ja oikeuksien kannalta. Lisäksi lapsipolitiikan arviointineuvosto tarkastelisi politiikan valmistelussa käytettyjen lapsivaikutusten arviointien laatua. Ehdotuksen mukaan arviointineuvosto toisi politiikkaan lasten näkökulmaa tutkimusperustaisesti ja edistäisi siten lapsipolitiikan oikeudenmukaisuutta, kestävyyttä ja jatkuvuutta. Lapsiasiavaltuutettu esittää myös yhteisen lapsitiedon tietovarannon ja indikaattorisivuston luomista.

Karvi pitää tärkeänä lasten oikeuksien toteutumiseen liittyvän tieto- ja indikaattorivarannon kehittämistä. Luotettava, ajantasainen ja eri hallinnonalojen välillä vertailukelpoinen tieto on edellytys sekä lasten oikeuksien toteutumisen seurannalle että vaikuttavalle päätöksenteolle. Lapsipolitiikan

arviointineuvoston perustamiseen liittyvän ehdotuksen osalta Karvi pitää tärkeänä, että uuden toimielimen tarve, tehtävät ja rooli arvioidaan ja määritellään huolellisesti suhteessa nykyisiin arviointi-, seuranta- ja asiantuntijarakenteisiin. Tällä tavoin voidaan välttää mahdollisten päällekkäisten rakenteiden syntymistä, tukea selkeän ja tarkoituksenmukaisen tehtäväkokonaisuuden muodostumista, sekä varmistaa voimavarojen vaikuttava kohdentuminen.

Karvin tehtävät liittyvät keskeisesti varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen laadun, yhdenvertaisuuden, vaikuttavuuden ja oppimistulosten seurantaan ja arviointiin sekä näitä koskevan tietopohjan vahvistamiseen. Lainsäädännön mukaan Karvi toimii koulutuksen ja varhaiskasvatuksen ulkopuolisen arvioinnin riippumattomana asiantuntijaorganisaationa. Karvin tehtävänä on tuottaa arviointiin perustuvaa tietoa koulutuspoliittisen päätöksenteon sekä koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämisen tueksi, toteuttaa koulutusta ja varhaiskasvatusta koskevia arviointeja ja oppimistulosten arviointeja, tukea koulutuksen järjestäjiä, varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja korkeakouluja arvioinnissa ja laadunhallinnassa sekä kehittää arviointitoimintaa. (Laki 1205/2013.)

Lähteet:

Goman, J., Hievanen, R., Kiesi, J., Huhtanen, M., Vuojus, T., Eskola, S., Karvonen, S., Kullas-Norrgård, K., Lahtinen, T., Majanen, A. & Ristolainen, J. 2021. Erityinen tuki voimavaraksi – Arviointi ammatillisen koulutuksen erityisestä tuesta. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 17:2021.

Hellgren, J., Saarinen, J., Marjanen, J., Lepola, L., Pullinen, H., Ahola, S., Engblom-Pelkkala, K., Eriksson, M., Fredriksson, P., Hynönen, I., Karjalainen, T. & Värri, K. 2024. KARVI 1124 Oppimisen tuki Lukiokoulutuksessa. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen julkaisuja 11:2024.

Karvi 2021. Tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja osallisuus koulutuksessa – katsaus kansallisiin arviointeihin. Toim. Annette Ukkola ja Hanna Väätäinen. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Tiivistelmät 16:2021.

Karvi 2026. Yhteenveto Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen arviointituloksista: Koulutusjärjestelmän kehittämistarpeet muuttuvassa toimintaympäristössä. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Selvitys 4.2.2026.

Laimi, T., Pusa, A-M., Rajala, K., Stenvall, E. 2023. Mielekästä vapaa-aikaa, kavereita ja koordinaatiota. Harrastamisen Suomen mallin arviointi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 12:2023.

Karvi 2024. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yhdenvertaisuuslain muuttamisesta (varhaiskasvatuksen edistämisvelvollisuus). Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Asiantuntijalausunto OPH-4219-2024.

Karvi 2025. Valssi-laadunarviointijärjestelmän käyttötilasto 2025 ja Leikki varhaiskasvatuksessa -yhteenveto. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus.

Kilpeläinen, P. & Rumpu, N. 2025. Koulupudokkaat toisen asteen oppivelvollisessakoulutuksessa. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Tiivistelmät 3:2025.

Laki Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta 1295/2023.

Saarinen, J., Hellgren, J., Marjanen, J., Pullinen, H., Ahola, S., Engblom-Pelkkala, K., Eriksson, M., Fredriksson, P., Hynönen, I., Karjalainen, T., Värri, K. (2025). Aineenopettajien ja opiskelijoiden näkemyksiä LOPS 2019-uudistuksen toteutumisesta lukion arjessa. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen julkaisuja 2:2025.